

Energinet

Sendt på mail til:

hkt@energinet.dk og myndighed@energinet.dk

DE FRIE ENERGISELSKABER

Ryesgade 3F, 3. sal
2200 København N

M: +45 25 46 98 29

E: jm@defrieenergisekskaber.dk

W: www.defrieenergisekskaber.dk

København den 13. oktober 2020

Vedr.: Høring "Redegørelse for elforsyningssikkerhed 2020"

Energinet har sendt redegørelse om elforsyningssikkerhed med anbefalinger om det fremtidige niveau for elforsyningssikkerhed i høring.

Dette brev supplerer Energinets udsendte kommentarskema, idet vores høringssvar primært angår det økonomiske og det juridiske grundlag for høringen.

Det, som vi først og fremmest hæfter os ved, er, at Energinet overfor ministeren er gjort ansvarlig for en årlig redegørelse af den samlede forsyningssikkerhed, dvs. på tværs af egne net (TSO) og de lokale elnet (DSO), men at Energisent samtidig ikke har hjemmel til at indhente de relevante data fra netselskaberne.

Dermed har Energinet fået ansvar for at rapportere på et område, hvor Energinet ikke har fuld adgang til indsigt – og det tilmed på et område, hvor de ikke har viden og indsigt, dvs. ift. økonomisk regulering af DSO'er. Der er uklarhed om roller, ansvar, kompetencer og indsigt – og dette kan potentielt sætte staten ud af styring og kontrol med kritisk infrastruktur, netkapacitet og forsyningssikkerhed.

Dette er problematisk, fordi ministerens rådgivning ikke sker oplyst grundlag. Dette vil vi uddybe i vores høringssvar.

1.0. Manglende hjemmel og mangelfuldt datagrundlag

Dette afsnit er skrevet på baggrund af rapporten "Nye veje til fleksibelt elforbrug" udgivet juli 2020, der også indeholder tilbage-melding fra Energinet på spørgsmål om netop datagrundlaget for den redegørelse, der er sendt i høring. Hele rapporten, der vil være af relevans for denne høring findes i elektronisk form her: <http://defrieenergisekskaber.dk/wp-content/uploads/2020/03/4.-Rapport-Et-forretningsmodent-og-fleksibelt-elmarked.pdf>

1.1. Energinets ansvar for redegørelse om elforsyningssikkerhed

Ved elforsyningssikkerhed forstås ifølge Energistyrelsen "*sandsynligheden for, at der er el til rådighed for forbrugerne, når den efterspørges*"¹.

Elforsyningssikkerhed sikres af en kombination af centrale kraftværker, decentrale kraftvarmeværker, vindkraft, solceller, elnettet, udlandsforbindelserne og produktionskapacitet i udlandet. Hertil kommer potentiale for både prisfleksibelt forbrug og frivillig afkobling af forbrug, eventuelt mod betaling. En god drift af elsystemet kan reducere risikoen for, at truende driftssituationer udvikler sig til afbrud.

¹ Energistyrelsen (2020).

Energinet skal, ifølge *Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed*, årligt udarbejde en redegørelse for elforsyningssikkerheden med en anbefaling om, hvorvidt niveauet for elforsyningssikkerhed bør ændres².

Energinet skal også beskrive den forventede udvikling i elforsyningssikkerheden. Dette er, som Energinet skriver, *“gjort i dialog med netvirksomhederne, som står for forsyningen på de lavere spændingsniveauer (under 100 kV)”*.

Om niveauet for elforsyningssikkerhed og forskelle mellem ønsker hos TSO og DSO skriver Energinet i redegørelsen fra 2019:

“Energinet og netvirksomhederne arbejder på at opretholde et højt niveau af elforsyningssikkerhed til gavn for elforbrugerne og samfundet. En samfundsøkonomisk prioritering tilsiger dog, at omkostninger til at opretholde et bestemt niveau af elforsyningssikkerhed skal svare til elforbrugernes betalingsvillighed for elforsyningssikkerhed.

Netvirksomhederne ønsker på sigt primært at fastlægge niveauet for elforsyningssikkerhed i eldistributionsnettene ud fra en samfundsøkonomisk tilgang frem for en traditionel ren elforsyningsmæssig tilgang, hvor elforsyningssikkerheden prioriteres højest. Endelig vægter Energinet med sin anbefaling i denne redegørelse det højt, at Danmark kan fastholde en konkurrencemæssig fordel i at ligge i den europæiske top, når det gælder elforsyningssikkerhed”.

Videre skriver Energinet i rapporten:

“Rapportens analyser og tiltag fokuserer primært på eltransmissionsnettet, da dette er hovedfokus i Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og Energinets mandat samt ansvarsområde. Dette indebærer, at redegørelsen har fokus på en mindre del af de elforsyningssvigt, som elforbrugerne oplever. Energinet har været i tæt dialog med Dansk Energi og heraf udvalgte netvirksomheder omkring den forventede udvikling i afbrudsminutter samt tiltag til at forbedre eller forringe niveauet i eldistributionsnettene.

Netvirksomhederne har meddelt Energinet, at de ikke har haft mulighed for at udarbejde forventede meromkostningerne for tiltag til at forbedre eller forringe niveauet i eldistributionsnettene til dette års redegørelse. Energinet er i dialog med netvirksomhederne og myndighederne om at forbedre processerne herfor til de kommende års redegørelser.”

Rapporten fremhæver også, at:

“Energinet har, jævnfør Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed adspurgt netvirksomhederne om deres forventning til udviklingen i elforsyningssikkerheden i eldistributionsnettene. Formålet med dette har været at opnå kendskab til forventede ændringer i den del af elnettet, som ikke ejes af Energinet. Netvirksomhederne vurderer, at antallet af afbrudsminutter forårsaget af eldistributionsnettene med de aktuelle reinvesteringsplaner vil stige til ca. 28 minutter i 2030.

Energinet har videreformidlet netvirksomhedernes forventning og forholder sig ikke til denne udvikling, da eldistributionsnettene ikke er Energinets ansvarsområde. Energinet er i dialog med netvirksomhederne og myndighederne omkring processen for redegørelsen, og vil i de kommende år i fællesskab med dem arbejde for at forbedre metoder og datagrundlag for at kunne give et mere præcist billede af forventningerne til udviklingen i elforsyningssikkerheden i både eltransmissions- og eldistributionsnet samt omkostningerne til tiltag, der kan påvirke elforsyningssikkerheden”³.

Af høringsnotatet til “Redegørelse for elforsyningssikkerhed 2019” fremgår det bl.a.:

- **At Energinet bemærker, at Energinet “ikke har den fornødne indsigt til at kvalitetssikre og vurdere netvirksomhedernes fremskrivning af elforsyningssikkerheden” (side 12).**
- **At Energinet bemærker, at Energinet “ikke har dybtgående kendskab til den metode som netvirksomhederne har fremskrevet udviklingen i elforsyningssikkerheden med” (side 12).**
- **At Energinet bemærker, at Energinet alene “kun kan videreformidle input og data fra netvirksomhederne” (side 13).**
- **At Dansk Energi i høringen bemærker, at “I stedet for at lægge afstand til netvirksomhedernes forventninger, hvilket ikke virker godt, vil det være bedre at understrege at tallene er usikre, og at der arbejdes videre med tallene” (side 32).**

² Retsinformation (2018:1).

³ Redegørelse for elforsyningssikkerhed (2019:9).

- At Energinet bemærker, at *“Energinet har ikke kendskab til de forhold i eldistributionsnettene, som påvirker elforsyningssikkerheden og udviklingen i denne. Energinet har ikke mulighed for at kvalitetssikre data fra netvirksomhederne, og videreformidler derfor blot modtagne input”* (side 33).

Høringsnotatet indeholder svar fra i alt 13 organisationer og virksomheder.

1.2. Opsummering

- Lovændringen indebærer bl.a., at Energinet årligt skal udarbejde en redegørelse for elforsyningssikkerhed og på baggrund af redegørelsens analyser give en begrundet anbefaling til klima-, energi- og forsyningsministeren om, hvorvidt niveauet for elforsyningssikkerhed bør ændres.
- Problemet er, at der i dag ikke er nogen - udover den indsigt i egne forhold, som et netselskab selv har - som har indblik i det reelle datagrundlag på DSO-niveau.
- Netselskabernes data om netkapacitet er kernen i grundlaget for en redegørelse om elforsyningssikkerhed på DSO-niveau, dvs. i de lokale elnet. Ligeledes udgør netselskabernes data også grundlaget for vurdering af det fremtidige investeringsbehov i DSO-elnet, hvilket Energinet også skal afrapportere i Redegørelsen om elforsyningssikkerhed til ministeren.
- Energinet har i dag ansvar for rapportering på elforsyningssikkerhed, men har ifølge deres egen vurdering ikke de relevante økonomiske kompetencer og ej heller lovhjemmel til at kræve et reelt datagrundlag udleveret fra netselskaberne.

1.3. Problemet er kendt af Energistyrelsen

Problemet med den manglende hjemmel og adgang til data er kendt af Energistyrelsen, der i rapport udgivet for Energistyrelsen af Damvad, Muusmann og DTU konkluderer (2019:10):

“De enkelte netselskaber ligger inde med information om egne net. Dette er samlet på tværs af selskaber af Danske Energi. Der er i dag ingen mulighed for at få adgang til datamaterialet udover indsigt gennem DE's analyser”.

Modellering og data til vurdering af investeringsbehovet

Egentlig modellering af investeringsbehovet kan overordnet organiseres i fire elementer:

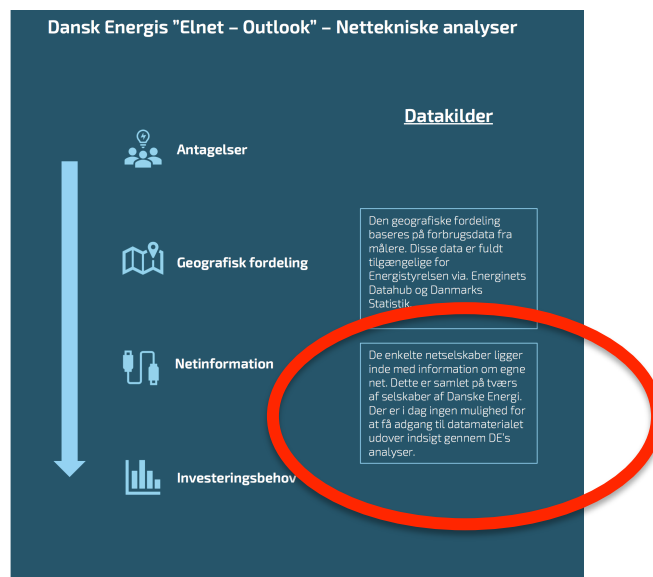
1. Antagelser om den fremtidige udvikling. Dvs. fx antallet af elbiler, varmepumper etc. og deres effekt og tidsprofil. På baggrund af disse antagelser beregnes et samlet kapacitetsbehov på landsplan.
2. Geografisk fordeling af det samlede kapacitetsbehov ud på de lokale net. Fordelingen sker efter en nøgle baseret på målerdata og viden om lokalisering af beboelse, industri og sommerhusområder.
3. De lokale kapacitetsbehov holdes op mod den eksisterende lokale netinfrastruktur (inkl. planlagte investeringer) – dog kun på typeniveau, dvs. en gennemsnitsbetragtning af kapaciteten i typen af net i området, men ikke den faktiske lokale infrastruktur. I de tilfælde, hvor de lokale behov overstiger eksisterende infrastruktur, vil der være behov for yderligere investeringer.
4. Med information om forskellen mellem behov og kapacitet identificeres hvilke elementer af nettet, som skal opgraderes. Mængden kan omregnes til kr. og øre med prisinformation.

Danske Energi er netop i gang med at modellere investeringsbehovet efter denne skabelon. De har anvendt 2,5 FTE på at udvikle modellen. Analyser på baggrund af modellen kommer i 2020.

dæmvd + ANALYTICS

muus
mann

DTU

2.0. Kommentarer til Redegørelse 2020

Side 5-6. Linje 125-163

Energinets rapport udgør i alt 70 sider. Heraf omhandler alene 5,5 sider sig med den del af forsyningsnettet, som hele den del af den grønne omstilling, som vi står overfor vedrører: Det lokale elnet (DSO-nettet). Den vægtning bør Energinet forklare og kommentere, idet dette umiddelbart ikke er afbalanceret ift. udfordringer og investeringsbehov.

Side 2-4 linje 32-123

Energinet foretager et samlet resume uden klar angivelse af, hvilken del af elnettet som de enkelte konklusioner vedrører. Eksempelvis linje 85: "Analyserne i denne redegørelse viser en større risiko for effektmangel end sidste års analyser". Hvordan kan Energinet foretage denne analyse, når Energinet ikke har fyldestgørende adgang til data for DSO-niveauet?

Side 7-8 linje 167-222

Der tages ingen forbehold for manglende adgang til data – og ej heller at Energinet "alene videreformidler data fra netselskaberne" på DSO-niveau.

Der er ingen beskrivelse af de governanceudfordringer, som der består i og med at Energinet kun kan bede om input fra netselskaberne, men ikke har den formelle juridiske kompetence til at indhente relevante data.

Side 14-15 linje 420-422

Vægtningen mellem forventede tiltag opgjort for hhv. netselskaber og Energinet er skæv. Afsnit om netselskaber bør udbygges.

Side 15-16 linje 446

Der savnes en redegørelse for, hvordan ministeren skal sikre økonomiske incitamenter til at vælge fleksibelt forbrug frem for netudbygning, når dette er økonomisk mest effektivt.

Side 35-38 linje 989-1123

Der savnes en kommentar til Energinets manglende hjemmel til at indhente relevante data fra elnetselskaberne.

Derudover bør Energinet knytte en kommentar til det faktum at Energinet som myndighed alene har adgang til data og indsigt fra en lobby- og brancheforening, der på vegne af medlemmerne har stærke økonomiske interesser i et bestemt udfald af eksempelvis beslutning om udvidelse af elnettet – herunder prioritering af køb af fleksibilitetsydelser. I det hele taget savnes der en tændt rød advarselsslampe, idet det er brancheorganisationen – og ikke myndighederne – der har fuld viden, indsigt og kontrol.

Side 47-49 linje 1321-1420

Der savnes ligeledes her gennemgang af, hvordan Energinet kan være ansvarlig for at vurdere behovet for reinvesteringer i DSO-nettet, når Energinet ikke har adgang til data.

Høringssvaret uddyber vi naturligvis gerne, såfremt dette måtte have Energinets interesse.

Med venlig hilsen

Jette Miller
adm. direktør